

ДО

Г-Н АЛИОСМАН ИМАМОВ

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ИКОНОМИЧЕСКА
ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ
ПРИ 42-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

СТАНОВИЩЕ

НА

БЪЛГАРСКАТА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

**ОТНОСНО: ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА
ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ, СИГН. № 302-01-38**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ИМАМОВ,

Българската търговско-промишлена палата (БТПП) принципно подкрепя посочения по-горе законопроект, тъй като с него се цели по-пълно хармонизиране на българското законодателство с правото на ЕС.

Наред с това, БТПП представя следните конкретни бележки и предложения във връзка със законопроекта:

I. Общи бележки:

1. В случаите, когато законовите изменения касаят привеждане на вътрешното законодателство в съответствие с нормативни документи на ЕС (какъвто е настоящият случай), предлагаме законопроектите да бъдат придружавани от справка за съответствието с европейското право. Такава справка се изготвя от съответните министерства в съответствие с изискването на чл. 35, ал. 1, т. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация, като част от документацията, придружаваща законопроекта при внасянето му за разглеждане от Министерския съвет. Справката отразява кой конкретен текст от акта на ЕС съответства на законопроекта, как и до каква степен е предадено съдържанието на европейския акт както и в кои случаи актът на ЕС позволява на държавите-членки да се отклоняват от текстовете му и какви точно различия е предложил вносителят. Посочената справка значително улеснява и ускорява съгласуването и синхронизацията.

2. Световна практика е (широко прилагана в последните години и в България), производителите и разпространителите при пускане в пазарната мрежа да маркират стоките/услугите си с уникален идентификационен номер по системата GS1, кодиран с баркод. Срещу този номер в базите от данни се съдържа информация за производител, държава, стока/група стоки и др. Ползвателят придобива правото да получи и употребява такава баркод маркировка само от Националните организации GS1, каквато в България е Съвет GS1 България към БТПП, който е изключителният представител за България в Международната асоциация GS1. Всички издадени от националните организации (вкл. и от Съвет GS1 България към БТПП) уникални идентификационни номера, кодирани с баркодове, са включени в общодостъпна електронна единна информационна система. Всяко заинтересувано лице може да получи информация от тази система.

Към момента, българското законодателство не нормира защита на носителя на правото на такава маркировка (уникален идентификационен номер, кодиран с баркод), получена от Съвет GS1 България към БТПП. В резултат на това недобросъвестни лица ползват за маркиране на своите стоки/услуги чужди маркировки/баркодове (издадени от Съвет GS1 България към БТПП за други лица/стоки/услуги), или сами генерират такива маркировки/баркодове, при което нарушават принципите на функциониране на системата от стандарти GS1.

Нормирането на изрични законови разпоредби, разписващи правила в тази насока и санкции за неспазването им, е необходимо, тъй като към момента липсва правна закрила от една страна за добросъвестните ползватели на баркодовете, от друга - за предоставящата ги организация, а също така и за потребителите, които чрез баркода могат да получават допълнителна информация за стоката или услугата. По този начин ще се преградят пътищата за нелегитимно ползване на баркод маркировките, ще се възпрепятства нелоялната конкуренция и ще се гарантират в по-голяма степен интересите и защитата на потребителите.

За целта, БТПП предлага да се инициират промени в съответните закони, както следва:

- а) Законът за защита на конкуренцията да се допълни със следните разпоредби:

- Да се нормират като нарушения случаите на нелегитимно използване на уникалните идентификационни номера по системата GS1, кодирани с баркодове, а именно:

- използване на уникален идентификационен номер по системата GS1, кодиран с баркод, който не е регистриран при компетентната национална организация;

- използване на уникален идентификационен номер по системата GS1, кодиран с баркод, вече регистриран на друго лице;

- Да се регламентира право на засегнатата страна на иск пред Комисията за защита на конкуренцията в случаите на нарушения, свързани с нелегитимно използване на уникален идентификационен номер по системата GS1, кодиран с баркод.

- В Допълнителните разпоредби на Закона да се разпише легална дефиниция на понятието „уникален идентификационен номер по системата GS1, кодиран с баркод“.

б) Законът за защита на потребителите да се допълни със следните разпоредби:

- Изрично да се посочи като нелоялна търговска практика използването на уникален идентификационен номер по системата GS1, кодиран с баркод, който не е регистриран при компетентната национална организация и на уникален идентификационен номер по системата GS1, кодиран с баркод, който вече е регистриран от друга фирма или организация

- Да се регламентира право на потребителя на защита от Комисията за защита на потребителите, както и на иск за обезщетение за вреди, настъпили вследствие на нелоялни търговски практики по използването на нелегитимни идентификационни номера по системата GS1, кодирани с баркод.

- Да се посочи, че потребителят може да получи информация по въпроси, свързани с правилата за регистрирането и използването на идентификационни номера/баркодове, от компетентната национална организация.

- В Допълнителните разпоредби на Закона да се разпише легална дефиниция на понятието „уникален идентификационен номер по системата GS1, кодиран с баркод“.

II. Бележки по конкретни текстове от законопроекта

1. Съгласно мотивите към Законопроекта, целта на промените е да се въведат в българското законодателство изискванията на Директива 2011/83/ЕС, но същевременно с това изрично е посочено, както в мотивите, така и в директивата, че приложното поле на последната изключва финансовите услуги, сред които са и застрахователните (пар. 1и, т.12 от ЗИД на ЗЗП). Отгук следва, че въведените с директивата промени, които следва да се имплементират в ЗЗП, към настоящия момент не се отнасят до застрахователната дейност.

Анализът на текста на Законопроекта и на директивата показва известно разминаване, касаещо именно приложното поле на измененията. Чл. 46 от ЗИД на ЗЗП гласи, че само разпоредбите на чл. 4 и на раздел I „Договори извън търговския обект и договори от разстояние“ не се прилагат по отношение на финансовите услуги (т.4 на ч. 46). От казаното в директивата следва, че **всички промени следва да не касаят финансовите услуги, а не само тези, които предстои да бъдат имплементирани в чл. 46 и раздел I.**

В този смисъл смятаме, че е необходимо прецизиране на текста на проекта.

2. По § 4, т.1:

С посоченото предложение се предвижда, че в глава IV на Закона за защита на потребителите (ЗЗП) „думите „Раздел II. Договор за продажба от разстояние“ се заличават“. Въпросната Глава IV от ЗЗП има общо 4 (четири) раздела и след заличаването на раздел II съответно би трябвало да се преномерират останалите раздели. Подобна промяна на номерирането на останалите раздели не откриваме в Законопроекта, като считаме че същата е необходима и респективно може да се извърши като се включи изрична точка, съгласно която раздел III става раздел II, съответно раздел IV става раздел III.

3. По § 52:

Изразяваме категоричното си несъгласие с текста на §52 от Законопроекта, с който се предвижда създаването на нова ал.4 на чл.233 от ЗЗП, съгласно която актовете за установяване на административни нарушения, наказателни постановления и индивидуални административни актове по смисъла на Административно процесуалния кодекс ще „*може да се връчват на всяко физическо лице, което се намира в търговския обект и което е в граждански или трудови правоотношения с лицето, срещу което са издадени*“, т.е. създава се процедура за връчване на въпросните актове, която изцяло ползва контролния орган, но същевременно е в ущърб на търговците и засяга техни законови права.

Един от основните ни аргументи срещу въвеждането на посочения текст е обстоятелството, че към момента законодателят ясно е установил правила за връчване на административните актове/ наказателни постановления и същите са строго дефинирани в специалните закони (Административнопроцесуалния кодекс, Закона за административните нарушения и наказания), които гарантират както възможността за изпълнение на задължението на съответния контролен орган за връчване на съответния акт, така също и обезпечават правото на защита на субекта – адресат на акта. Тази защита се основава и на факта от своевременно узнаване на представляващия адресата на акта за въпросния акт и съответно началото на нормативно установените срокове за упражняване правото на защита.

Неприемлива е и тезата на вносителя на Законопроекта, че това „облекчаване“ на процедурата по връчване на съответните актове ще „*допринесе за бързината на започване на административното/административно-наказателното производство*“, тъй като въвеждането на подобна норма дори би препятствала постигането на целта – бързина на производството. Аргумент за това е, че ще е трудно да бъде установено на кого е връчен съответният акт, намира ли се съответното лице действително в правоотношение (трудова / гражданско) с адресата на акта (търговеца) или дори било ли е това лице обикновен

посетител в съответния търговски обект. Нещо повече - дори лицето на което е връчен актът, да се намира в правоотношение с адресата, то не всяко подобно правоотношение предоставя на съответното лице правото да извършва действия от името и за сметка на юридическия субект (търговеца), т.е. да приема актове, които е възможно да доведат до неблагоприятни правни последици за търговеца. Законодателят изрично и нарочно е определил лицата с представителни функции за юридическото лице (търговец), които упражняват волята на този субект, респективно помемат задължения от негово име и за негова сметка. Тези лица не само са определени от законодателя изчерпателно, но и са създадени надлежни законови механизми за оповестяване и публичност на лицата, представляващи юридическите лица (стопански субекти) – вписване в Търговския регистър, неограничен достъп на всяко лице (още повече на представители на контролни органи) до Търговския регистър за справка и т.н. Аналогично е уреден и въпросът за адреса на юридическото лице – същият задължително подлежи на вписване в Търговския регистър и са предвидени законови механизми за връчване на акта на обявления от търговеца адрес, дори в случаите, когато на този адрес не присъства физическо лице.

Не на последно място, законодателят е предвидил и детайлни изисквания всеки търговски обект на съответния търговец да е обозначен с ясно посочване на неговия представляващ и адрес на управление, т.е. няма каквото и да е законово основание да се въвежда подобно „облекчаване” за администрацията на процедурата по връчване на актовете, още повече че ние не откриваме при въвеждането на подобна процедура предимства за потребителите или по-високо ниво на защита на техните права, освен поставяне в неравностойно положение на търговеца спрямо контролиращия го орган.

4. По § 54, т. 4, буква „е”:

Изцяло подкрепяме и считаме за своевременно и необходимо предложеното с текста на §54, т.4, буква „е” от Законопроекта допълнение на разпоредбата на §13, т.32 от ЗЗП, с която се разширява и прецизира легалната дефиниция за „траен носител”. Подкрепата е и в контекста на цялостната необходимост от консолидиране и уеднаквяване на законодателството за защита на потребителите, както и въвеждане в него на основните норми на общностното право, с оглед постигане по-високо ниво в защитата правата на потребителите при спазване и на принципите за конкурентоспособност и защита на стопанската инициатива в момент на масово навлизане в стопанския оборот на разнообразни средства за комуникация от разстояние и отдалечен достъп при договарянето.

Обръщаме внимание и, че към настоящия момент има няколко специални закона – Кодекса за застраховането (КЗ), Закона за потребителския кредит (ЗПК) и Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние (ЗПФУР), които относно защита на потребителите препращат към основния нормативен акт, регулиращ тези правоотношения – ЗЗП, но едновременно с това всеки от посочените закони съдържа и „своя” легална дефиниция за „траен носител”, която във всеки от актовете е различна от останалите в някаква степен. Обективното наличие на различни по своето съдържание, редакция и обхват легални дефиниции на един и същ обект – „траен носител”, предоставя възможност за различни тълкувания и интерпретации на въпросната дефиниция, което респективно се извършва във вреда на една от страните по правоотношението потребител – търговец.

В тази връзка, считаме, че е важно и подходящо с настоящия Законопроект да се уеднакви и въведе единна легална дефиниция на понятието „траен носител“. Установяването на тази легална дефиниция е най-добре да се извърши с основания акт, регулиращ защитата на потребителите и отношенията потребител – търговец, а именно Закона за защита на потребителите. Отново посочваме, че предложената със Законопроекта дефиниция в най-голяма степен отговаря, както на реалното (техническо) определение за „траен носител“, а така също и на целите на законодателството, за които се ползва въпросното понятие. Разписването на единна легална дефиниция в съответните нормативни актове би могло да се осъществи чрез прилагане на един от следните подходи:

- дефиницията за „траен носител“ във всеки от специалните закони – КЗ, ЗПК и ЗПФУР, да се заличи и замени с изрична препратка към предлаганата в ЗЗП дефиниция; или
- във всеки от специалните закони – КЗ, ЗПК и ЗПФУР, да се посочи дефиницията за „траен носител“, която след приемане на Законопроекта ще бъде установена в §13, т.32 от ЗЗП.

При евентуалното решение за възприемане на втория подход за уеднаквяване на легалната дефиниция може да се предвиди, че съответните изменения на понятието „траен носител“ в КЗ, ЗПК и ЗПФУР ще се извърши със Законопроекта, както следва:

„§58. В Закона за потребителския кредит (обн., ДВ, бр. 18 от 5.03.2010 г., в сила от 12.05.2010 г., изм. и доп., бр. 58 от 30.07.2010 г., в сила от 31.08.2010 г., бр. 91 от 20.11.2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....

4. В §1, т.10 се изменя така:

"10. Траен носител" е всеки носител, даващ възможност на потребителя или на търговеца да съхранява информация, изпратена лично до него, който позволява лесното ѝ използване в бъдеще за период от време, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация. Такива носители са например хартия, устройства за съхранение на данни с USB интерфейс, CD-ROM дискове, DVD дискове, карти с памет, твърди дискове на компютрите, електронна поща и други. За траен носител се считат и интернет сайтовете, които отговарят на следните условия: сайтът позволява на потребителя да запази получената информация, информацията може да бъде запазена в продължение на достатъчно дълъг период от време и търговецът, предоставил информацията, не може да я променя."

Останалите точки на §58 от Законопроекта се преномерират съответно.

„§ 59. В Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние се правят следните изменения:

В § 1, т. 3 се изменя така:

"3. Траен носител" е всеки носител, даващ възможност на потребителя или на търговеца да съхранява информация, изпратена лично до него, който позволява лесното ѝ използване в бъдеще за период от време, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация. Такива носители са например хартия, устройства за съхранение на данни с USB интерфейс, CD-ROM дискове, DVD дискове, карти с памет, твърди дискове на

компютрите, електронна поща и други. За траен носител се считат и интернет сайтовете, които отговарят на следните условия: сайтът позволява на потребителя да запази получената информация, информацията може да бъде запазена в продължение на достатъчно дълъг период от време и търговецът, предоставил информацията, не може да я променя.”

§60. В Кодекса за застраховането се правят следните изменения:

В §1, т.30 се изменя така:

“30. Траен носител” е всеки носител, даващ възможност на потребителя или на търговеца да съхранява информация, изпратена лично до него, който позволява лесното ѝ използване в бъдеще за период от време, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация. Такива носители са например хартия, устройства за съхранение на данни с USB интерфейс, CD-ROM дискове, DVD дискове, карти с памет, твърди дискове на компютрите, електронна поща и други. За траен носител се считат и интернет сайтовете, които отговарят на следните условия: сайтът позволява на потребителя да запази получената информация, информацията може да бъде запазена в продължение на достатъчно дълъг период от време и търговецът, предоставил информацията, не може да я променя.”

В Законопроекта настоящият § 59 става § 61.

5. По § 23, касаещ новата ал. 3 на чл. 114:

- Предлагаме в законопроекта да се запише, че правото на потребителя да предяви искане за разваляне на договора може да се упражнява при второ несъответствие на стоката с договора за продажба, след като вече е бил извършен един ремонт съгласно чл. 114, ал. 3.

Тук следва да се отбележи, че съгласно действащия ЗЗП, преди да се пристъпи към ремонт по чл. 114, ал. 3, следва задължително да е бил направен един ремонт или замяна на стоката, съгласно чл. 112, ал. 1 от ЗЗП. От значение е и че:

- ремонтът и замяната са единствените възможности по чл. 112 за привеждане на стоката в съответствие с договора за продажба;
- по чл. 114, ал. 3 лицето не може да претендира рекламацията му да бъде удовлетворена по различен начин, в случай, че търговецът е предложил това да стане чрез извършване на ремонт;
- както по чл. 112, ал. 1, така и по чл. 114, ал. 3 поотделно се предвижда едномесечен срок за извършване на ремонта.

Предвид горното, законът предвижда достатъчно възможности за ремонт на рекламираната стока и гаранции за използването им, за да е необходимо въвеждане на изискване за извършване на три ремонта на стоката по чл. 114, ал. 3, преди да се придобие право за разваляне на договора.

- Също така, предлагаме въвеждане на съответно правило и по отношение броя на замените на стоката, а именно, след като вече е била извършена замяна по чл. 114, ал. 3, при последващо несъответствие потребителят да има право да развали договора.

- В допълнителни разпоредби следва да се дефинира понятието „ремонт“.

6. По § 24 относно изменения в чл. 117:

Предлагаме разпоредбата да се допълни с нова ал. 3, както следва: „Предоставянето на търговска гаранция не отменя и не намалява задълженията на търговеца за осигуряване съответствие на стоката с договора за продажба по този закон“.

7. По § 50 относно изменения в чл. 222а:

Вместо само за ал. 3 на чл. 114, предлагаме разпоредбата да се отнася до целия чл. 114, за неспазване на който понастоящем не е предвидена санкция;

8. По § 54 относно т. 25 и т. 30 на § 13 от Допълнителните разпоредби:

Предлагаме да се въведе дефиниция на понятието «информирано решение».

9. Предлагаме навсякъде в глава „Административнонаказателни разпоредби“, в текстовете, съдържащи израза „на виновните лица се налага глоба“ да се уточни конкретен размер или граници, в които се определя глобата. По този начин ще се въведе яснота за субектите на съответните разпоредби и ще се избегне възможността размерът на глобите да се определя изцяло въз основа на субективната преценка на контролния орган.

С уважение,

Цв. Симеонов -
председател на БТПП